

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak získat dítě pomocí druhé domněnky otcovství aneb fiktivní otcovství

Určování otcovství podle českého rodinného práva je založeno na třech po sobě jdoucích domněnkách. Druhá domněnka otcovství, která nastupuje v případě, že se neuplatní domněnka první, říká, že za otce dítěte se považuje muž, jehož otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů učiněným před matričním úřadem nebo soudem.

Určování otcovství podle českého rodinného práva je založeno na třech po sobě jdoucích domněnkách. Druhá domněnka otcovství, která nastupuje v případě, že se neuplatní domněnka první, říká, že za otce dítěte se považuje muž, jehož otcovství bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů učiněným před matričním úřadem nebo soudem.

Tato domněnka tedy pramení z přesvědčení zákonodárce, že nejlépe pro případ určení otcovství k dítěti nepocházejícímu k manželství je, když se rodiče dítěte dohodnou a sami z vlastní iniciativy souhlasně prohlásí, kdo je otcem dítěte. Zákon dokonce umožňuje, aby souhlasným prohlášením bylo určeno otcovství i k dítěti ještě nenarozenému, pokud již bylo počato. Z dikce ustanovení, jež upravuje druhou domněnku otcovství, ovšem jasně vyplývá, že nikdo se nezabývá otázkou a nezkoumá, zda-li muž, jež prohlašuje, že je otcem dítěte, biologickým otcem skutečně je a zda tedy otcovství bude určeno v souladu s materiální pravdou.

I přes to, že praxe k danému problému zaujala ten postoj, že muž, který se hlásí k otcovství by měl být subjektivně přesvědčen, že je biologickým otcem a objektivní skutečnosti by toto jeho přesvědčení neměly již předem vylučovat, samotný zákon o rodině nedává oporu pro závěr, že by otcovství nemohl uznat i muž, který biologickým otcem dítěte není. Zákon o rodině prostřednictvím druhé domněnky otcovství tak vlastně otvírá prostor pro fiktivní otce.

Vzhledem k výše řečenému není příliš složité si představit, jak lze druhou domněnku otcovství zneužít k obejití zákonného postupu, podle kterého si lze osvojit dítě. Po dohodě s matkou tak fiktivní otec může souhlasně prohlásit, že je otcem dítěte. Stane se tak jeho otcem v souladu se zákonem a nabude vůči dítěti rodičovskou zodpovědnost. Dítě následně zůstane v péči otce. Pokud se podaří prokázat, že matka přijala za tento svůj čin úplatu, jde o trestný čin obchodování s dětmi. (Kdo za odměnu svěří dítě do moci jiného za účelem adopce, využívání dětské práce nebo pro jiný účel, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem - § 216a trestního zákona.) V okamžiku, kdy se tento postup uskuteční bezplatně anebo se úplatnost tohoto činu nepodaří prokázat, jsou účastníci této transakce nepostizitelní. Je nutno upozornit, že fiktivní otec riskuje (v praxi velmi časté) vydírání ze strany biologické matky, která může skutečnosti, že zná pravdu, využívat.

Vzhledem k tomu, že právní úprava obsažená v zákoně o rodině zajisté nehodlá podporovat stav, kdy se do postavení otce na základě druhé domněnky dostane ten, kdo se jím sice chce právně stát, ale musí vědět, že dítě nezplodil, byla by vhodná určitá pojistka proti možnému zneužití.

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)